

Dr Elaine Phillips, Wprowadzenie do studiów biblijnych,

Sesja 2, Koncentracja na archeologii

© 2024 Elaine Phillips i Ted Hildebrandt

To jest dr Elaine Phillips i jej nauczanie na temat wprowadzenia do studiów biblijnych. To jest sesja 2, Skupienie się na archeologii.

Cóż, kontynuujemy nasze wprowadzenie do geografii historycznej.

Przypominamy, że podczas naszego ostatniego wykładu badaliśmy ziemię i jej konsekwencje. Zrobimy z tym więcej później. Rozmawialiśmy o tekstach.

Pokrótkce przedstawiliśmy się toponomii. Teraz pomysł jest taki, aby rozpakować trochę tego, co wiemy o archeologii. Archeologia oznacza oczywiście badanie rzeczy starożytnych lub pochodzi od tego samego słowa, co archaizm.

Mówimy więc o antykach. To konkretne miejsce jest jednym z najbardziej imponujących w ziemi izraelskiej. Zobaczycie tutaj te monumentalne, powalone kolumny i kilka kapiteli, które są kapitelami korynckimi, które są bardzo dobrze ozdobione.

Tak się składa, że jest to miejsce Beit Shan. Spędzimy więc trochę czasu na zapoznawaniu się z tym, co musimy zrozumieć na temat archeologii. Zachęcam Cię do przejścia całego kursu archeologii i czytania książek, bo to dopiero początek.

Jeśli chodzi o początek, daj nam wyobrażenie o tym, dokąd udamy się w ciągu najbliższej godziny, abyś mógł zobaczyć, co to jest. Musimy omówić kilka kwestii wstępnych. Będziemy musieli porozmawiać o definicjach niektórych terminów, które będziesz wielokrotnie słyszeć lub czytać. Co więc mają na myśli? Chcemy porozmawiać o przeglądzie okresów chronologicznych, ponieważ wpływają one na nasze rozumienie tekstu biblijnego i wydarzeń historycznych.

Następnie chcielibyśmy porozmawiać zarówno o zaletach, jak i ograniczeniach archeologii, ponieważ są pewne rzeczy, które możemy powiedzieć, i takie, o których wolelibyśmy nie mówić w kontekście naszych danych archeologicznych. To prowadzi nas do kolejnego krótkiego spojrzenia na rodzaje podejść stosowanych przez archeologów, tego, co stosowano w przeszłości, czego szukają i rodzajów metod, których używają podczas pracy w terenie. Oto także krótka ankieta na ten temat.

I jak spojrzeć na niektóre z tych rzeczy, które, jak wspomniałem, były gorącymi tematami. W przypadku gorących tematów zauważysz gorący róż. Kwestie te są przedmiotem dyskusji i nadal są bardzo aktualne.

Z pewnością zajmiemy się tym, jak to się nazywa. Niektórzy nazywają to archeologią biblijną, ale inni depreczają po piętach i mówią nie, więc powinni nazwać ją archeologią syro-palestyńską. Rozpakujemy to trochę, jeśli będziemy mieć czas.

A potem drugi i trzeci idą w parze. W studiach biblijnych istnieje tendencja do rewizji naszego rozumienia historii biblijnej, co bezpośrednio wpływa na archeologów i ich sposób radzenia sobie z obserwowanym przez nas rozwojem chronologicznym. Spróbujemy więc połączyć je również w jedną całość.

Skupimy się jednak głównie na dwóch pierwszych kulach, które tam mamy. Definicje na początek. Tak, samo słowo oznacza badanie starożytnych rzeczy, starożytności.

William Dever powiedział, że naukowe badanie materialnych pozostałości przeszłego życia i działalności człowieka. I to jest naprawdę całkiem przyzwoita, skompresowana definicja. Nauka jest w tym momencie ważna.

Kiedyś było tak, że szperanie w poszukiwaniu takich rzeczy nie było aż tak naukowe, ale teraz ludzie są znacznie ostrożniejsi, badając przeszłe ludzkie życie i działania. Oczywiście ma to bezpośredni wpływ na to, co staramy się osiągnąć, zajmując się geografią historyczną. Inną definicją, wokół której musimy się skupić, jest słowo „powiedz”.

Czasami będzie to pisane przez jedno I, czasem przez dwa, ale mówimy o sztucznym kopcu i jest to kopiec reprezentujący określone miejsce. Nie ma informacji o tym, że zajmujesz się archeologią na całym świecie, ale tak jest w Izraelu i postaram się wyjaśnić, dlaczego tak jest. Więc kiedy mówię sztuczny kopiec, ale już was zostawiam, rozchmurzcie się, wracamy do tego.

Na razie wiem, że to sztuczny kopiec. Został on zbudowany z biegiem czasu, jak pamiętacie, nasze zasady topononii: trzeba mieć wodę i trzeba mieć zdolność do obrony. Powiedzmy więc, że jakieś miejsce zostanie zniszczone, zostanie odbudowane w tym samym obszarze, w tym samym miejscu zostaną odbudowane mury, zabiorą gruz, ale powoli będzie on rósł w górę przez tysiąclecia i okresy czasu.

Tak czy inaczej, za chwilę wrócimy do tego bardziej szczegółowo. Te Tell lub Tell będą składać się z kilku warstw osadnictwa. Zatem warstwa to liczba pojedyncza, warstwa, liczba mnoga, warstwa lub warstwy, które składają się na historię miejsca.

Biorąc więc pod uwagę to, co powiedziałem przed chwilą, jeśli masz miejsce i pojawia się wróg, niszczą go, ludzie się przegrupowują, odbudowują mury, odbudowują

osady, czasami ponownie wykorzystują rzeczy, ale wnoszą też nowe warstwy rzeczy, mogą wnieść nowe warstwy lub nowe rodzaje technologii, nowe rodzaje rzeczy, których używają jako narzędzi, jako ceramiki, dzięki czemu można w pewnym sensie zobaczyć, w jaki sposób warstwy reprezentują również różne rodzaje osadnictwa na przestrzeni wieków. Ludzie, którzy badają te rzeczy, zajmują się stratygrafią i przez to po prostu odnosimy się do tego, jak te rzeczy dodały się do siebie. Badanie gromadzenia się śmieci glebowych, zwykle ceramiki, gruzu budowlanego i innych materiałów w ziemi, w odniesieniu do ich kontekstu.

I znowu porozmawiamy bardziej szczegółowo o tym, jak bada się warstwy stratygraficzne. To są definicje, które chcemy znać i które w pewnym sensie mamy w tylnej kieszeni. A teraz przejdźmy trochę do przodu ze zdjęciem.

Jeśli się temu przyjrzy, i jeśli przyjrzy się naprawdę uważnie, jest kilka rzeczy, które warto zauważyć. Po pierwsze, w tym miejscu widać ślady wykopalisk, ale tak naprawdę chcę, żebyście się na tym skupili, na różnicy między tą linią a tamtą, ponieważ widzicie ten mały horyzont, jak sądzę, moglibyśmy go tak nazwać, za nim znajduje się naturalne wzgórze i jest mnóstwo tych naturalnych, niskich wzgórz. Porozmawiamy o tym, dlaczego jest to prawdą później, ale jest to sztuczna linia Et-tell, ponieważ widzisz, kiedy rzeczy ulegają zniszczeniu na górze, grawitacja robi swoje i powoduje, że te śmieci w pewnym sensie ześlizgują się po zboczu.

Nieco później porozmawiamy więcej o tym, jak archeolodzy przeprowadzają badania. Mogą nawet dojść do punktu, w którym nie będą zagłębiać się w niektóre z tych obszarów, ale po prostu ominą te talle; możesz to powiedzieć, przepraszam, chciałem uniknąć tej gry słów, a oni zbierają różne kawałki ceramiki, które będą reprezentatywne dla różnych okresów, w których było zamieszkiwane. Trzymajcie się więc tej linii i trzymajcie się wizualnego wrażenia tego płaskiego blatu, bo one po prostu zaczną migać w naszą stronę zielonymi światłami; idź tam kop; to pewnego rodzaju opowieść.

Cóż, spójrzmy na jeszcze kilka wizualnych wrażeń. Swoją drogą, Doton, jak się przekonamy, kiedy zaczniemy robić nasze badania geograficzne i historyczne, Doton znajdowało się na ważnym szlaku międzynarodowym, dlatego było tak ważnym miejscem. Beersheba, a zauważysz, że jest to tam przepisane jako Beer-Szeba, a nie Beer-Szeba.

Będę nadal używać tej wymowy i pisowni. To bardzo stara fotografia i pokazuję ją wam po prostu dlatego, że jeśli teraz spojrzycie na to miejsce, zauważycie, że uległo ono znacznym zmianom. Został zrekonstruowany.

Archeolodzy dokonali wielu rekonstrukcji. Zbudowali także wieżę obserwacyjną w samym środku, podczas gdy to zdjęcie daje nam znacznie jaśniejszy obraz tego, jak

wyglądały początkowe wykopaliska, a można tu zobaczyć kilka interesujących obiektów. Teraz niewiele z tym zrobimy.

Wrócimy do tego później, ale zauważycie, że mamy gdzieś w pobliżu murów miejskich, reprezentowanych przez te rzeczy tutaj, macie coś, co wydaje się być pokojami, bardzo blisko tam. Zostały wykopane. Masz także to samo nachylenie, o którym mówiliśmy wcześniej, a następnie masz bardzo kwadratowe bloki, a są to obszary, które zostały wydzielone i wykopane.

Ponownie zajmiemy się później Beer-Szebą, po prostu aby przyjrzeć się odkopanemu opowiadaniu. Jeśli chodzi o diagram, który może nam w tym pomóc, zacerpnąłem go z bardzo przydatnej książki, z której korzysta Jerusalem University College podczas nauczania swojej jednostki z zakresu archeologii i podają diagram, który po prostu pomaga nam zobaczyć, jak to zjawisko narasta w miarę upływu czasu. Jedyna zmiana, jaką w nim wprowadziłem, jak widać, polega na tym, że zasugeruję, że prawdopodobnie boki nie są aż tak strome.

Właściwy kąt pod względem grawitacji w przypadku spadających gruzów może być wskazany przez to czerwone miejsce. W każdym razie spójrzmy tylko na niektóre rzeczy, które będą charakteryzować naszą lokalizację tutaj. Kiedy rozmawialiśmy o toponomii, jedną z rzeczy, które powtarzaliśmy w kółko, była bliskość źródła wody.

Cóż, spójrz na nasz klucz. Tak się składa, że ten ma źródło wody. Jest wiosna.

Kolejną ważną rzeczą jest to, aby źródło wody było zawsze dostępne dla ludzi mieszkających w tym miejscu. Jeśli spojrzymy na sekcję ósmą, przepraszam, szóstą tutaj, mówimy o osadnictwie z epoki żelaza. Za chwilę wskażę, co to oznacza i o jakich ramach czasowych mówimy, ale na razie, tylko w myślach, usuń to wszystko.

Odrzuć to wszystko i załóż, że żyjesz, och, około tysiąca lat przed Chrystusem. To jest poziom, na którym żyjesz, a jeśli tam żyjesz, musisz zdobyć trochę wody. Cóż, co ciekawe, możesz mieć wrogów na rondzie.

Twoje źródło wody, źródło, jest tutaj. Masz mur, który cię chroni, oczywiście, mur miejski, numer osiem, tuż obok, ale jak wydostać się z tego źródła wody, zwłaszcza jeśli jesteś otoczony przez oblężenie? Cóż, jeśli zapewniasz z wyprzedzeniem, jeśli masz ludzi z gminy, którzy się tym zajmują, budujesz kawałek szybu, a następnie tunel, aby dostać się do źródła wody, abyś mógł bezpiecznie uzyskać do niej dostęp. Jest wiele stron, które mają tego typu rzeczy.

Za chwilę przyjrzymy się zdjęciom kilku z nich. No cóż, z biegiem czasu osada z epoki żelaza ulega zniszczeniu, prawdopodobnie w kółko, prawdopodobnie różne warstwy w obrębie epoki żelaza. Potem mamy kolejne okresy.

Nie będę teraz omawiał każdego z nich, ponieważ później podam daty, ale powiedzmy, że mniejsza osada tutaj w okresie perskim rozrośnie się do ogromnych rozmiarów i będzie ciągnąć się dalej w górę. Zostawmy to na razie i miejmy nadzieję, że jeśli nadal pojawią się pytania dotyczące działania funkcji Tell, uda nam się je rozwiązać w dalszej części. Pamiętaj tylko, że powtórzę to jeszcze raz, ponieważ miałem pytania na ten temat w poprzednich latach.

Żadnego z nich nie było tutaj w tamtym czasie, a ludzie mieszkali tutaj. Rozrastało się przez wieki. Zanim pojawiliśmy się jako archeolodzy w XIX i XX wieku, przyglądaliśmy się tym rzeczom tutaj.

Podchodzimy do tego i zaczynamy się temu przyglądać. To jest miejsce, po którym spacerujemy i sprawdzamy, jakie pozostałości ceramiki pozostały, które zostały wyrzucone. Archeolodzy zaczną przekopywać się przez te rzeczy, wycinając te sekcje, które widzieliśmy na zdjęciu z Beer-Szeby z lotu ptaka, aby spróbować dowiedzieć się, co jest poniżej.

To są definicje. To ilustracja opowieści. Teraz ustalmy nasz zasięg geograficzny, o którym musimy pomyśleć, a następnie zajmiemy się chronologią.

Widzisz, byłoby nam naprawdę łatwo powiedzieć: OK, zajmę się archeologią biblijną. Oznacza to, że skupimy się na obszarze tej elipsy tutaj. Niezwykle ważne.

Za chwilę wrócimy do witryn z tym związanych. Ale będziecie pamiętać, że jest to kraina pomiędzy i dlatego będą pod wpływem wszelkiego rodzaju czynników kulturowych. Czasami są łagodne, czasami złośliwe, ale są to wszelkiego rodzaju uwarunkowania kulturowe.

Musimy więc sporo wiedzieć także o Egipcie. Musimy wiedzieć, co dzieje się w Mezopotamii, ponieważ będzie to miało wpływ na ten obszar. A następnie, zwłaszcza jeśli chodzi o nasz okres międzytestamentowy w Nowym Testamencie, musimy zrozumieć, co dzieje się z kulturami hellenistycznymi i oczywiście także z kulturą rzymską.

Zatem zasięg geograficzny archeologii biblijnej obejmuje wszystkie te rzeczy, które wpływają na to, co dzieje się w krainie pomiędzy. No cóż, będzie to przypominać listę zakupów. OK, więc bądź ze mną.

Musimy zrozumieć niektóre z nich, aby umieścić nasze dane biblijne lub nasze zrozumienie Biblii w szerszych ramach czasowych. I jak zauważyłem w nawiasach, mówimy o szerokich przybliżeniach. Epoka kamienia jest ogromna.

Nie spędzę tu dużo czasu. Chociaż jeśli spojrzeć na neolit, będzie to nasza nowa epoka kamienia. Jest kilka naprawdę interesujących rzeczy.

Wieżę znaną w Starym Testamencie nazywamy Starotestamentowym Jerychem. Jeśli będziemy mieli czas, przyjrzymy się temu później. Ale są też inne bardzo fascynujące rzeczy z okresu neolitu, jeśli chodzi o pochówki, równie ważne.

Ale jeśli zauważysz, że jedyną rzeczą, która jest niejasno biblijna, będzie imię Jerycho, oczywiście nie mamy żadnych wydarzeń biblijnych, które pojawiałyby się tak wcześnie. Gdy nastąpi zmiana technologiczna, będziemy mieli nasze narzędzia.

Nawiasem mówiąc, powinienem powiedzieć, że te wczesne okresy chronologiczne są określone przede wszystkim przez to, z czego wykonane są narzędzia. Tak więc narzędzia kamienne są obecnie połączeniem narzędzi miedzianych i kamiennych z okresu chalkolitu. Dla naszych celów chcemy myśleć o brązie.

W tym miejscu zaczyna ona spływać w stronę wydarzeń, które pojawiają się w tekście biblijnym. Wczesny brąz, jak widać, długi okres czasu. Fascynujące pod względem niektórych rzeczy, które działy się w ziemi Kanaan, choć oczywiście Izraelitów jeszcze tam nie ma.

Znaczący rozwój kulturowy w tym przedziale czasowym od 3500 do około 2200 pne. Średni brąz, znów potrafisz odczytać te daty równie dobrze jak ja. I tu możemy rozpocząć interakcję z tekstem biblijnym.

Teraz zdaję sobie sprawę, że wchodzę w dość dyskusyjną kwestię. Ale jeśli mamy Abrahama, naszego ojca Abrahama, który pojawia się około 2000 r., 2100-2000 p.n.e. Powtórzę jeszcze raz: wiem, że istnieją różnice zdań na ten temat.

Ale jeśli to prawda, to jego potomkowie, zwłaszcza Izrael, schodzą do Egiptu. Najpierw Jakub, a potem cała reszta synów, przepraszam najpierw Józef, a potem cała reszta synów Izraela, którzy będą wtedy w Egipcie przez około 400 lat. To będzie naprawdę ważny czas, ponieważ mamy szerszy obraz sytuacji.

Powinienem w tym momencie powiedzieć, tak na marginesie, że przed chwilą mówiłem, że w tym przypadku mamy nazwy tych okresów określone przez brąz narzędziowy. Ale kiedy rozmawialiśmy o tym, co kryje się w nazwie, będzie to miało również wpływ na to. I będą ludzie, którzy będą nazywać ich nie wczesnym brązem, środkowym brązem i późnym brązem, ale wczesnym Kananejczykiem, środkowym Kananejczykiem i późnym Kananejczykiem.

Będę nadal używać prawdopodobnie bardziej standardowych terminów. Zanim dotrzemy do późnego brązu, dzieją się fascynujące rzeczy. Oczywiście widzisz te daty równie dobrze jak ja.

Bez względu na to, jak analizujemy datowanie Wyjścia, a następnie cofamy się do Abrahama, w tych ramach czasowych mamy do czynienia z Wyjściem i podbojem. To będzie więc dla nas ważny okres. Z powodów, których tak naprawdę nie rozumiemy, istnieje wiele hipotez na ten temat i wiele interesujących rzeczy.

Jednak pod koniec późnego okresu brązu, a naszą datowaną datą jest około 1200 r., wydaje się, że w całym wschodnim obszarze Morza Śródziemnego miał miejsce poważny wstrząs. Dużo ruchów ludzi, dużo zniszczeń, ślady zniszczeń w naszych pozostałościach archeologicznych. Ale jeśli chodzi o to, co było tego przyczyną, nie jest to całkowicie pewne.

Jak na razie dobrze. A teraz mamy dodatkowy materiał, który stanie się ważny z punktu widzenia Izraela. Oto nasza epoka żelaza.

Powiedziałem przed chwilą, że brąz nazywany jest czasem Kananejczykiem. A więc wczesny brąz, wczesny Kananejczyk, środkowy brąz i tak dalej. Kiedy dotrzemy do epoki żelaza, niektórzy ludzie będą nazywać ją okresem izraelskim.

Ale zostanę przy żelazie, bo to standard. Iron Age 1, powinienem również powiedzieć, że każdy z tych szerokich okresów jest podzielony na wiele podtytułów. Większość z nich nie będziemy się martwić.

Ale od roku 1200 do około roku 1000 mamy okres Sędziów. Jak widać na tym mniejszym druku w nawiasie, jest to naprawdę niezwykle ważny przedział czasowy, ta epoka żelaza 1, ponieważ włożono sporo pracy w ocenę rozwoju mniejszych osad, jak można przeczytać, mniejszych i liczniejszych osad w górystym kraju.

W naszym wcześniejszym wykładzie rozmawialiśmy o tym, że przed przybyciem Izraelitów region ten nie był zbyt gęsto zaludniony. Mówiłem także o możliwości wykorzystania miodu i polnych kwiatów na miód i tak dalej. Z archeologicznego punktu widzenia, powtórzę, wydaje się, że począwszy od I epoki żelaza istniały mniejsze i liczniejsze osady. Oczywiście II epoka żelaza jest dla nas naprawdę ważna, gdy patrzymy na historię Starego Testamentu, ponieważ mówimy o zjednoczonej monarchii Dawida i Salomona, poczynając od Saula, Dawida i Salomona, a następnie o naszym podziale królestwa w 931 r. i podzielonych monarchiach, najpierw Izrael udający się na wygnanie w 722 r., a następnie Juda na wygnanie w 587 r. 586.

Ale będzie to znowu okres izraelski, czyli epoka żelaza. Okres dominacji Izraela, ważne rzeczy. W tym momencie, jeśli chodzi o nasze standardowe wyznaczanie tych okresów chronologicznych, sytuacja się zmienia.

Jeśli teraz przejdziemy do późniejszych dodanych określeń, takich jak Kananejczyk-Izraelita, nie będzie to aż tak duża zmiana. Ale dla ludzi, którzy nadal trzymają się epoki brązu i żelaza, teraz nasze nazwy okresów znacznie się zmieniają, ponieważ

mamy imperia, nazwy imperiów, które definiują okresy archeologiczne. Mamy więc język babiloński, perski i hellenistyczny.

Nie będziemy się zbytnio przejmować pierwszymi dwoma z nich, ale hellenistyczna, a zwłaszcza hasmonejska, będzie bardzo znacząca i będę mówił szczególnie w odniesieniu do tych, gdy dojdziemy do architektury i archeologii Jerozolimy. Kiedy Rzym wkroczy na scenę i ponownie nastąpi wydarzenie historyczne, rok 63 p.n.e., kiedy rzymski Pompejusz wkroczy do Jerozolimy, będziemy mieli rzymską dominację na tym obszarze przez cały rok 360 ne, z różnymi wzlotami i upadkami. Dla naszych celów i celów ewangelii najciekawszymi ramami czasowymi będą materiały architektoniczne i archeologiczne pochodzące z okresu Heroda.

Z tego powodu zostało to podkreślone. Znajdziemy wszelkiego rodzaju interesujące rzeczy, szczególnie w naszych głównych miejscach w Galilei, na równinie przybrzeżnej i w Jerozolimie, które zidentyfikujemy jako Herodian. Poza tym czas dominacji kościoła, okres bizantyjski, jest również ważny z powodów, o których będę mówił, kiedy będziemy mówić o Jerozolimie, więc się tego trzymaj.

Potem następuje naprzemienna dominacja islamska i obecność krzyżowców, ale pojawia się niepewność, a potem w końcu Imperium Osmańskie i mandat brytyjski. Thoat to nasz chronologiczny przegląd, bardzo szybki tutaj. Poświęćmy trochę czasu na rozmowę o tym, dlaczego archeologia jest zarówno bardzo pomocna, jak i potencjalnie problematyczna, jeśli spróbujemy ją przeoczyć.

Więc możesz czytać tak dobrze, jak ja, ale przejdźmy przez to. Pamiętajcie, że Bill Deaver w swojej definicji mówił o badaniu naukowym i to prawda. Archeolodzy bardzo ciężko pracują, aby zachować charakter naukowy, zwłaszcza teraz, ale nie jest to nauka ścisła, dlatego interpretacja wymaga sporo artyzmu.

Kiedy już przeczytasz te artefakty, czymkolwiek są, w kontekście, w jakim je znaleziono, będzie to szczególnie trudne, jeśli artefakty te zostały usunięte z kontekstu stratygraficznego, a to miało miejsce wcześniej. Niestety, to się dzieje nadal. Anson Rainey, prawdopodobnie najlepszy epigraf, a także niezwykle dobry geograf historyczny, miał bardzo interesujący dowcip na temat kopania kwadratowego dołu i sztuki przedzenia z niego przędzy.

Znał dobrze archeologię. Jak już powiedziałem, stał na czele wielu tych dyscyplin razem wziętych. Razem ze Stephenem Notleyem napisał książkę zatytułowaną The Sacred Bridge, która jest kopalnią informacji pomagających nam w całej tej dyscyplinie, jaką jest geografia historyczna.

Jest jeszcze jedna rzecz, o której musimy pamiętać, gdy myślimy o archeologii, ponieważ istnieje wiele takich małych opowieści. Pamiętajasz? Są małe, szczególnie w

naszym górzystym terenie. Odkryte stanowiska, niewielka liczba tych, które istniały w starożytności.

Kiedy zaczniemy mówić o metodach, opowiem o badaniach i pomocy, jaką uzyskano, ale wiadomo, że wykopaliska są bardzo kosztowne, a jeśli zdarzy się, że miejsce to znajduje się w miejscu, w którym znajduje się już miasto lub miasteczko istniejące, co stwarza również inne problemy. Jest to szczególnie prawdziwe, gdy ludzie pracują w Jerozolimie. Kiedy przestudujemy Jerozolimę, zobaczymy, jak to działa, a jak nie.

Wiąże się z tym fakt, że wprawdzie odkopuje się, ale nie da się z żadnego Tell wyciągnąć całej warstwy. Bardzo mało kompleksowych wykopalisk, a to dobrze, bo szczerze mówiąc, im bardziej wyrafinowane metody, tym lepiej mieć w tych miejscach trochę materiału do przekopania z poszczególnych warstw. Zatem bardzo niewiele kompleksowych wykopalisk.

Oczywiście jest to wada, wiecie co? Jeśli będziesz oddalony o cztery stopy, możesz przeoczyć coś, co mogło być niezwykle ważnym znaleziskiem. Istnieją pewne ustalenia co do tego, gdzie najlepiej prowadzić wykopy, ale wybór miejsca umieszczenia rowów jest nieco subiektywny. Poza tym, szczerze mówiąc, dysponujemy niewielką liczbą pozabiblijnych dokumentów i inskrypcji.

Wszystkie są bardzo pomocne, ale czasami stajemy przed wyzwaniem, gdy łączymy je w całość i próbujemy połączyć je z wynikami, które posiadamy. Więc, możesz pomyśleć, cóż, na pewno nie chcę nigdy brać udziału w wykopaliskach archeologicznych, bo to nie będzie zbyt pomocne, ale prawda jest taka, że w ostatecznym rozrachunku jest to bardzo pomocne. Brak poprawy.

Nie chcemy używać terminu „dowodzenie”, ale z pewnością jest ono pomocne w potwierdzaniu tego, co widzimy w tekstach biblijnych. Tak, dużo debat. Tak, istnieją kwestie, które są zawsze przedmiotem dyskusji w kontekście tego, czy archeologia pomaga, czy utrudnia nasze zrozumienie danych rzeczy.

O niektórych z nich porozmawiamy w drodze do studiów regionalnych. Poświęćmy chwilę na zastanowienie się nad tym, czego szukają archeolodzy, a może czego szukali w przeszłości i w jaki sposób te poszukiwania stały się być może nieco bardziej wyrafinowane. A potem to, co zamierzam zrobić po przedstawieniu tej listy, czyli dwóch oddzielnych bloków materiału, to tak naprawdę kilka fotografii reprezentatywnych próbek tych rzeczy.

Zatem jednym z głównych punktów, zwłaszcza w archeologii, którą zaczęto robić na początku XX wieku i znacznie później, jest próba znalezienia dowodów na istnienie rządów centralnych, podmiotów i państwowości, i możecie to przeczytać równie dobrze jak ja może, akcenty geopolityczne i religijne, o czym świadczą oficjalne dokumenty, a także tego typu rzeczy. Czy pamiętacie to zdjęcie, które mieliśmy,

przedstawiające antenę wykopalisk w Beer Szewie? Jeszcze zanim ludzie zaczęli zagłębiać się w tę opowieść, w tej małej, nierównej krawędzi wokół zewnętrznej ściany można było zobaczyć ścianę i dlatego będziecie tego szukać, w pewnym sensie domyślić się, co tam jest. Jeśli masz jakieś mgliste pojęcie, nie będę w tym momencie trzymać się Beer Szewy, ale jeśli masz jakieś niejasne pojęcie, gdzie mogło znajdować się źródło wody, możesz się domyślić, że znajdowała się tam brama, więc popracuję i zobaczę, czy znajdziesz bramę.

Fortyfikacje wodne, przepraszam, systemy wodne, świątynie i konstrukcje pałacowe myślą ponownie logicznie, podobnie jak nasi archeolodzy z XX wieku. Prawdopodobnie najważniejszym momentem dla niektórych będzie miejsce, w którym znajdą się dowody na istnienie świątyni, pałacu, większe budynki itp. Swoją drogą świątynie i pałace często były tym samym budynkiem, ponieważ po prostu, zwłaszcza jeśli nie jest to sprawa izraelska, króla często uważano za pewnego rodzaju boga, uosobienie, ucieleśnienie boga, i dlatego pałac świątynny jest bardzo wymieniany. Kontynuując przyglądanie się rzeczom, które są częścią tej większej całości religijnej, politycznej i geopolitycznej, możemy natknąć się na rzeczy, które uważamy za ołtarze.

W zależności od kontekstu, w jakim się znajdujemy, jest to interesujące zadanie i może wymagać trochę kreatywności. Stojące kamienie, figurki, napisy i monety. Czy zauważyłeś, że przechodzimy od monumentalnych budowli na początku tej listy do małych rzeczy, które będą powiązane z naszą następną kategorią? Z pewnością inskrypcje i monety przyczynią się do tego, jak rozumiemy tutaj byt geopolityczny, ale pokażą także, co następuje.

Ciągłość i zmiany w osadnictwie będą odzwierciedlać zmiany gospodarcze i kulturowe. Jak to działa? A tak przy okazji, powinienem powiedzieć, że ostatnio w archeologii prawdopodobnie położono większy nacisk, aby spróbować uzyskać bardziej szczegółowe zrozumienie codziennego życia. Przed chwilą wspomniałem o tej sprawie z bramami w pobliżu systemów wodnych i fortyfikacji oraz wspomniałem o tym, że te wielkie budowle pałacowe znajdziemy na szczytach wzgórz.

Wiesz, zawsze pojawia się pytanie, jak żył zwykły człowiek? Cóż, prawdopodobnie mieszkali dalej w dół zbocza wzgórza. W rzeczywistości w wielu przypadkach widzimy dowody mogące sugerować, że nasze marginalizowane populacje czasami są czymś, co możemy nazwać ludzką tarczą, co jest smutną rzeczą. Są marginalizowani i pod tym względem stanowią linię frontu.

W każdym razie oto kilka innych akcentów, którym się przyjrzymy. Style domów. Istniały szczególne sposoby budowania domów.

Później przyjrzymy się czemuś, co nazywa się izraelskim domem czteropokojowym i jest to standardowy sposób radzenia sobie z różnymi sprawami. W tym kraju, wiesz,

miałeś budynek z lat 50. lub dom dwupoziomowy. My też to mamy, ale z pewnością mieli specyficzny styl domów.

Patrząc na ceramikę. Zmiany w ceramice. Czasami importowano ceramikę i rozwój sytuacji pod względem rodzaju używanej ceramiki, sposobu jej dekorowania – ważne rzeczy, aby pokazać niektóre z tych zmian akcentów kulturowych i społecznych.

Zmienił się także sposób pochówku. Za chwilę pokażę wam dwie dość różne ilustracje.

Widzimy rzeczy, które służyły do dekoracji. Kości słoniowe, biżuteria. Widzimy metale.

Widzimy ślady zniszczeń, widzimy też tę rzecz, o której wspomniałem wcześniej, czyli koszulkę z napisem, starożytną karteczkę. Wszystkie te rzeczy są ważne z punktu widzenia archeologii. Mam więc nadzieję, że cała seria zdjęć choć trochę pomoże.

Najpierw zaczniemy od naszych wielkich rzeczy. Mury, fortyfikacje, systemy wodne. To bardzo interesujący obraz.

Tutaj masz ścianę, jaką widzisz dzisiaj. Tak się składa, że dzieje się to w żydowskiej dzielnicy Jerozolimy, na starym mieście w Jerozolimie. W tym miejscu skrócę bardzo długą i fascynującą historię, mówiąc po prostu, że w latach 1948–1967 Żydzi, którzy mieszkali za starymi murami miejskimi w dzielnicy żydowskiej, zostali wypędzeni z tego obszaru w latach 1948–1967.

Kiedy wrócili po wojnie sześciodniowej w 1967 roku, dotarli na ten teren, który był strasznie, no cóż, zrujnowany, tak to ujmijmy, i zamierzali go odbudować. Ale co za okazja, ponieważ rozważając odbudowę swojej dzielnicy żydowskiej, pomyśleli: oto nasza szansa, aby archeologicznie przyjrzeć się temu, co leży u podstaw tego zjawiska. Wykonali więc wiele fascynujących prac archeologicznych.

To tylko jedna mała ilustracja przedstawiająca coś ze ściany, co ogólnie rzecz biorąc wydaje się pochodzić z czasów Ezechiasza. Oto jak to wyglądało na fotografii z 1969 roku, co wam tam udowodniłem. Jeśli na to patrzysz, być może kojarzysz to z Kopułą na Skale w Jerozolimie.

Odwiedza się teraz dzielnicę żydowską i widzi budowle itp., wokół których zbudowano bardzo mądrze i pięknie architektonicznie. Jest to więc część mieszkalna, ale to i wiele innych znalezisk zostało tam zachowanych na miejscu. Oto jak to wyglądało, gdy zatrudniono Nachmana Abigada, archeologa, który faktycznie został wezwany z emerytury, aby nad tym pracować, i można było sobie wyobrazić, jak duży jest ten mur.

Był to mur obronny, o czym można powiedzieć dużo więcej, gdy zajmiemy się Jerozolimą. Oto brama. Epoka żelaza, pamiętajcie, że to okres Izraelitów, miejsce zwane Chasor.

Zajmiemy się tym później. To północna część kraju. Mam tam zapisany salomoński znak zapytania.

Ponieważ widzisz, kiedy czytamy 1 Królów 9 werset 15, jest tam napisane, że Salomon wzmocnił Gezer, Megiddo i Chasor. Kiedy więc archeolodzy po raz pierwszy zajmowali się tymi miejscami, znaleźli tę bardzo znaczącą bramę. Swoją drogą, jak to działa? Cóż, masz chodnik prowadzący z zewnątrz do wnętrza miasta, ale po obu jego stronach są pokoje.

Zostałyby one objęte. Zostałyby wykorzystane do najróżniejszych celów, do celów sądowych i gospodarczych, i oczywiście ponownie zostałyby zakryte. Mnóstwo aktywności, o których czytałeś w tekście biblijnym w zakresie bram.

Standing Stones wspomniało o nich i zauważyło to już na początku naszej dyskusji. To miejsce zwane Gezer, główne miejsce, tylko przypomnienie sprzed chwili. To jedno z tych miejsc, które ufortyfikował Salomon.

Dzieje się to na długo przed czasami Salomona, chociaż, szczerze mówiąc, nie wiemy dokładnie, do czego służy. To stojące kamienie. I czy zawsze są ogromne? Przechodzą od dużych na tym końcu do mniejszych na tym końcu, prawdopodobnie w środkowym okresie brązu.

A tutaj mamy całą masę stojących kamieni w tym miejscu zwanym Chasor, które w obu przypadkach jest czymś w rodzaju miejsca kultu religijnego. I tu wkracza nasz szt. Pochówek, mówiłem o pochówku.

A oto bardzo ciekawy, ciekawy okaz. Nazywa się to sarkofagiem antropoidalnym. Słowo sarkofag oznacza zjadacz mięsa, a sarkofagi pochodzą z całego naszego okresu chronologicznego.

Dzieje się to znacznie wcześniej. Zauważysz, że mówimy o późnym brązie, więc mówimy o okresie od 1550 r. do około 1200 r. p.n.e. Prawdopodobnie widać pewne wpływy filistyńskie, ponieważ widzimy coś, co może przypomina herb filistyński, ale wyraźnie widać wpływy egipskie w faktycznym stworzeniu jednej z tych rzeczy, w której osoba może dojść do swego ostatecznego spoczynku.

Będziemy mówić o miejscu zwanym Ekron. Było to miasto filistyńskie w czasach naszej monarchii, wkraczającej w okres monarchii, sędziów wczesnej monarchii. Oto kolejna ilustracja pochówku znacznie późniejszego.

Poprzednim był późny brąz, co stawia nas na długo przed rokiem 1000 p.n.e. To jest Okres Drugiej Świątyni, co oznacza, że mówimy o przedziale czasowym, kiedy Druga Świątynia, odbudowana przez Żydów w VI wieku p.n.e., nie została zniszczona aż do przybycia Rzymian. Zatem okres Drugiej Świątyni jest tą ramą czasową, a tutaj jest zupełnie inaczej, prawda? Mamy tam jaskinię i jeśli do niej wejdiesz, zobaczysz coś w rodzaju komnaty z miejscami do układania ciał, być może ustawiania na nich sarkofagów.

Widzicie także kilka szybów, które wchodzą w kamienną ścianę i oczywiście naszą najciekawszą rzeczą jest ten kamień, który toczy się przed nim i który można odsunąć w miarę dalszego używania, ponownego użycia i ponownego użycia. To oczywiście przypomina nam być może narracje ewangeliczne. Dużo więcej do powiedzenia na ten temat.

Zajmiemy się tym, gdy zajmiemy się Jerozolimą. Kontynuując o innych rzeczach, którymi interesują się archeolodzy, wspomnieliśmy o systemach wodociągowych i mówiłem o tym, że jeśli masz do czynienia z sytuacją, w której musisz uzyskać dostęp do wody, ale możesz mieć pewne względy polityczne niestabilność, miałbyś szyb lub tunel. To jest Megiddo. W Megiddo, ważnym miejscu, wróćmy do tego jeszcze raz, należy zejść do szybu, a następnie tutaj znajduje się nasz poziomy tunel prowadzący aż do końca, gdzie znajduje się źródło wody.

To poziome. Oto miejsce zwane Gibeon, kolejne niezwykle ważne miejsce. W rzeczywistości właśnie to miejsce było ważne dla Ligi Gibeonickiej, która zebrała się przeciwko siłom Jozuego i Izraelitów, gdy Izraelici po raz pierwszy przybyli, aby dokonać podboju.

W tym przypadku nasz początkowy dostęp ze szczytu Tell, który znajdował się gdzieś tam w górze, prowadził w dół szybu ustawionego pod kątem, a ten kąt prowadził w dół do źródła wody, które znajdowało się tutaj. Swoją drogą, zauważycie, że nie mamy w tym miejscu tego zdjęcia, to zdjęcie pochodzi z lat 70-tych, więc w tamtych czasach A mogliśmy pojechać do Gibeon, czego obecnie nie robimy, i B, nie mieliśmy nawet latarek, po prostu zapaliliśmy świece, żeby to zobaczyć. Jeszcze kilka rzeczy.

Oto dla nas zmiana w zakresie systemu wodnego. Cezarea. Będziemy dużo mówić o Cezarei, ale zwróć uwagę na nasze ramy czasowe.

Te poprzednie pochodziły z epoki żelaza. To rzymskie ramy czasowe Heroda, I wiek, II wiek naszej ery, a kiedy Cezarea nad Morzem Śródziemnym, którą możesz zobaczyć tam, kiedy zbudowano Cezareę, wykonali to inżynierowie Heroda Wielkiego, to prawda nie mieli źródła wody, źródła słodkiej wody, mieli tylko morze, więc udało im się stworzyć akwedukty w prawdziwej rzymskiej klasycznej formie, doprowadzające

wodę z podnóża góry Karmel z powrotem do Cezarei, aby dostarczać wodę. Z tym też będziemy robić więcej w miarę upływu czasu.

W tych dużych miastach, które zostały sprowadzone pod wpływem hellenistycznych wpływów rzymskich, zawsze znajdowały się także teatry, więc tutaj jeden można zobaczyć. Nasz slajd otwierający, który widzieliśmy około pół godziny temu, pochodził z miejsca zwanego Beit Shan. To jest imię Starego Testamentu.

To hellenistyczne miasto nazywało się Scytopolis, a te kolumny, które widziałeś, to zawałona świątynia, prawdopodobnie poświęcona Dionizjuszowi. Tutaj znajdował się teatr miejski, więc świątynia znajdowała się właśnie w tej okolicy. Oto siedzenia z teatru, a to po prostu pierwszy z trzech rzędów siedzeń, pozostałości, a potem kolejne, tam na górze.

Szacuje się, że mogło się w nim pomieścić około 7 000 osób, więc dla tych z Was, którzy znają pojemność sal widowiskowych, była to dość znacząca i reprezentowała bardzo silne wpływy hellenistyczne, wpływy grecko-rzymskie. Mówiąc bardziej szczegółowo, jeśli chodzi o obecność Rzymian, jedną z rzeczy, które zrobili Rzymianie, było ulepszenie podróżowania na wiele sposobów, więc najpierw zrobimy to, co właściwe. Stworzyli system dróg, a wy nadal w niektórych miejscach się zebraliście.

Jest ich trochę w Muzeum Izraela, ale są też inne miejsca, ale tuż przy autostradzie znajduje się cudowne małe miejsce, gdzie zebrano razem kilka rzymskich kamieni milowych z inskrypcjami, co wskazuje na to, że starali się obliczyć, ile mil było stąd tam, tam i tam. Po lewej stronie, z wyjątkiem tego, że tutaj widzimy napis, a jeśli przyjrzesz się uważnie, zobaczysz imię, które rozpoznajesz, jeśli znasz swoje Ewangelie. Tak, litery zostały jakby wyrównane, ale tutaj widzicie Pilatusa.

Poncjusz jest tutaj, Tyberium jest tutaj, więc jest to inskrypcja, która została odnaleziona w użyciu wtórnym. Oznacza to, że cokolwiek tam było, zostało zniszczone, a następnie ponownie użyte jako element konstrukcyjny, a to mówi nam coś bardzo interesującego. Jest to nawiązanie do Poncjusza Piłata, prawdopodobnie budującego Tyberium, być może za czasów cesarza Tyberiusza.

Jego imieniem nazwano by Tyberium. Zrobimy z tym więcej, gdy będziemy mówić także o Cezarei. Więcej artefaktów.

To niezła zabawa. Idziemy teraz do przodu. To był pierwszy wiek.

Przesuwamy się do czwartego wieku naszej ery i chcę, żebyście rzucili na to szybkie spojrzenie. Gdybym miał przed sobą zajęcia interaktywne, powiedziałbym: co widzisz? Przyjrzeliby się bardzo uważnie, a przede wszystkim zobaczyliby mur, który został zbudowany z czegoś, co jest mozaiką. Kiedy odwiedzasz Hamat Tyberiusz, gdzie obecnie się to znajduje, ta ściana została usunięta i zakryta, więc została trochę

ulepszona, ale jeszcze bardziej interesujące niż to wszystko jest to, że na podłodze synagogi, podłoga synagogi, podłoga domu kultu żydowskiego, po lwach i napisie na wejściu, masz tutaj zodiak. Czy to nie fascynujące? A to jest Helios, bóg słońca, jadący na swoim rydwanie.

Tutaj w górze widzimy kilka bardzo znaczących standardowych symboli. Widzimy menorę. Widzimy szofar.

Widzimy łopatek kadzidła. Widzimy lulaw. Widzimy tutaj, co prawdopodobnie zawierało zwój Tory.

A więc niesamowita mieszanka symboli. Oto, gdzie uprawianie archeologii staje się naprawdę interesujące, próbując to zinterpretować. Aby nie myśleć, że jest to anomalia, w całym kraju jest ich wiele.

Wydaje się, że był to standardowy wzór wykonywania podłóg synagog od około IV wieku naszej ery. Jeszcze kilka rzeczy związanych z postępem technologicznym. Oto lampa naftowa z późnego brązu.

Wlej tam olej. Połóż tutaj knot. Lekkie to.

Idź już. Czy docierając do okresu rzymskiego, zauważasz upływające stulecia? Ponownie, późny brąz około 1550 do 1200 p.n.e. Rzymski po 63 roku p.n.e.

Masz teraz zakryty pojemnik. Nie rozlewa się aż tak bardzo. To naprawdę interesujące, prawda? Ponieważ widzicie tutaj te same symbole, które widzieliście na górnej części podłogi synagogi, a przynajmniej niektóre z nich.

Widzisz menorę, świecznik. Widzisz tutaj łopatkę do kadzidła. Jest więc oczywiste, że tej konkretnej lampy używa jakaś żydowska rodzina.

Całkiem niedawnym odkryciem był odcisk foki. Spójrzmy na to. Tutaj jest, właśnie tutaj.

To jest transkrypcja tego, co to mówi, na współczesny hebrajski. Teraz należy do Ezechiasza. Pamiętaj, że tego, co jest w nawiasach, tam nie ma.

Jest to interpretowane. Ale zauważcie, że następna wzmianka dotyczy Achaza, króla Judy. Czy to nie fascynujące? Ponieważ wiemy, że Uzziasz, Jotam, Achaz, Ezechiasz jest synem Achaza.

Abula to odcisk pieczęci. Bulai to liczba mnoga. Znalezione kilka takich egzemplarzy.

Jeśli spróbujesz zorientować się w wielkości tego, jest to około pół cala. Więc po prostu podnieś kciuk i będzie miał około, och, nie wiem, dwie trzecie wielkości twojego kciuka. Eilat Mazar, bardzo znane nazwisko w zakresie archeologii Jerozolimy.

Porozmawiamy o niej znacznie więcej. Jeszcze kilka, jeszcze nowszych odkryć. Odkryto to wcześniej, mniej więcej osiem lat temu.

Ale Eilat Mazar faktycznie ogłosił swoje odkrycie w 2018 roku. I wydaje się, że widnieje na nim większość imienia Izajasza. Pojawia się pytanie, jak to zinterpretować, ale jest to fascynująca rzecz.

Oto moneta, szczególnie interesująca moneta, ponieważ przedstawia, zauważcie, że mamy teraz inny język niż ten, który właśnie widzieliśmy, Udaya, Judea, Copta. Stało się to oczywiście po zajęciu Judei przez Rzymian. To wszystko, co zrobimy, jeśli chodzi o artefakty.

Masz trochę wycucia na temat tego, czego szukają archeolodzy. Zajmijmy się trochę metodami dochodzenia, a potem może nasz pierwszy gorący temat. Mówiłem o badaniach powierzchniowych, kiedy zastanawialiśmy się nad tellami i rozmawialiśmy o nich.

Właściwie interesujące jest to, że wspomniałem rok 1967, kiedy rozmawialiśmy o Jerozolimie i żydowskiej dzielnicy Jerozolimy. Ale kiedy Izraelczycy nie tylko przejęli Jerozolimę po wojnie w 1967 r., przejęli także tak zwane Zachodni Brzeg, Terytorium Okupowane, Władzę Palestyńską, czy jakkolwiek chcesz to nazwać. Ale kiedy to się stało, zespoły archeologów i studentów archeologii objechały wszystkie obszary Zachodniego Brzegu, górzystego kraju, i chodzili z plastikowymi torbami, zbierając znalezione okruchy, okruchy garnków, i co możemy odkryć? Cóż, możesz poznać różne reprezentatywne typy ceramiki.

Pomaga to zrozumieć zmiany chronologiczne w tych czasach. Nie podałem wam listy rodzajów ceramiki ani tego, jak się zmieniają, ale to jedna z rzeczy, które możecie zobaczyć. Możesz zobaczyć, co jest reprezentowane w tych skorupach, a czego nie, gdzie mogła być luka w osadzie.

To pierwsza rzecz. Drugi sposób przeprowadzenia tego badania polega na tym, że jeśli masz wystarczającą ilość pieniędzy i prawdopodobnie współpracujesz z kilkoma instytucjami i być może znajdziesz dobrego fundatora, faktycznie prowadzisz wykopaliska. Istnieją różne metody kopania.

Nie będę się w to zagłębiał. Prawdziwym pytaniem jest intuicyjne określenie miejsca kopania. Powiedzieliśmy wcześniej, że bardzo niewiele z tych miejsc jest całkowicie i kompleksowo odkopanych.

Zatem, jak powiedziałem, potrzeba pewnej dozy intuicyjności, aby dowiedzieć się, dokąd się udać. Przypomniałem sobie Abrahama Birana, który powiedział, że wszelkie wykopaliska prowadzą do zniszczenia. Kiedy już wykopiesz, nie możesz tego zrobić ponownie.

Jednymi z klasycznych, że tak powiem, niszczycielskich wykopalisk były wykopaliska przeprowadzone w Gezer na początku XX wieku przez człowieka nazwiskiem Macalester, który, jak czytamy w sprawozdaniach, sprowadził tam coś w rodzaju buldożera. i prznosił rzeczy. Gdy już to zrobił, ponownie odłożył rzeczy. Więc to naprawdę odpowiadało temu; wszelkie wykopaliska to zniszczenie.

Poza tym ktoś będzie pracował nad randkowaniem, najlepiej jak potrafi, zarówno w przypadku dużych konstrukcji, które znajdziesz, jak i tych mniejszych fragmentów artefaktów, o których mówiliśmy. Aby to zrobić, przyglądasz się, jak te warstwy warstw odzwierciedlają to, co zostało znalezione. I chociaż, jak powiedziałem, nie będziemy się w to zagłębiać, samo omówienie ceramiki, tego jak ceramika się zmienia i co odbija się na czasie, zajęłoby cały wykład.

Petrie Sir Philandera, fascynujący facet z początku XX wieku, był naszą wielką osobą, jeśli chodzi o zrozumienie, że istnieją wzorce i zmiany w tych wzorcach, które pomogły nam uporać się z rozwojem ceramiki i związaną z tym chronologią. A ostatnio, w tym miejscu ponownie pojawia się definicja badań naukowych Billa Deavera, ponieważ obecnie uprawianie archeologii obejmuje również wszelkiego rodzaju analizy laboratoryjne. Pyłki, glina, kości, pozostałości organiczne i metale są zabierane do laboratorium, a w niektórych przypadkach laboratorium zostaje poinformowane.

Jest to bardzo szybki przegląd metod i powiązanych narzędzi badawczych. Chcę przynajmniej poruszyć nasz gorący temat numer jeden. Czy mamy rozumieć i etykietować całe to badanie jako archeologię biblijną? To właśnie zrobił Albright.

W rzeczywistości był to bardzo znacząca postać, ponieważ zajmował się archeologią z Biblią w jednej ręce i artefaktami w drugiej. Bardzo pomocne, ale jak wiele osób zaczęło mówić z perspektywy czasu, interpretacja pozostałości archeologicznych zamiast łączenia ich w całość może być zbyt zależna od tekstu biblijnego. Za propozycją innego oznaczenia stał William Deaver, nazwisko, o którym wspominałem kilka razy, bardzo znaczący archeolog.

I nie nazywajmy tego archeologią biblijną. Uznajmy, że mamy do czynienia z szerszą, szerszą kulturą lub kulturami geograficznymi, geopolitycznymi i dlatego myślimy w kategoriach archeologii palestyńskiej. Oto kilka rzeczy, które chcemy o nich powiedzieć.

Wspomniałem już o tym, ale tylko dla porządku. Nawiasem mówiąc, zajmowanie się archeologią biblijną jest bardzo znaczącym przedsięwzięciem i z pewnością nie próbuję go podważyć, gdy stawiam ten gorący temat, zakładając, że Biblia oferuje dobre źródło do studiowania historii starożytnego Izraela. Będzie to ważny interfejs, gdy przejdziemy do gorącego tematu drugiego, jeśli będziemy mieli na to trochę czasu.

W każdym razie archeologia służy potwierdzeniu historii biblijnej, zakładając zatem, że historia biblijna rzeczywiście odzwierciedla historię starożytnego Izraela. Aby to osiągnąć, konieczne jest zatem celowe potwierdzenie narracji biblijnych, zwłaszcza w kontekście rozwoju politycznego, monarchii, zmian w walkach o władzę itp. Potwierdzenie tego, przepraszam, ale korelacja tego ze znaleziskami archeologicznymi.

Albright rzeczywiście twierdził, że archeologia biblijna powinna obejmować cały kontekst starożytnego Bliskiego Wschodu, więc wcale tego nie lekceważył. Nie myślcie, że po prostu skupiał się na ziemi biblijnej w ograniczonym sensie. Jeśli interesują Cię nazwiska, Nelson Gluck, Yadin i Abraham Biran, wszyscy oni byli bardzo znaczącymi osobami zaangażowanymi w te poszukiwania, które nazywamy archeologią biblijną.

Oczywiście popularne czasopismo *Biblical Archaeology Review* w dalszym ciągu jest niezwykle pomocnym źródłem informacji na temat niektórych z tych zagadnień. Oni również zastanawiali się, czy zmienić nazwisko, i pozostali w *Biblical Archaeology Review*. Jako swego rodzaju odpowiednik, oto miniatura szkicu sposobu myślenia ludzi zajmujących się archeologią syro-palestyńską.

Celowe oddzielenie archeologii od studiów biblijnych, nie po to, aby je oddzielić na zawsze, ale po to, aby prowadzić dialog między dwiema dyscyplinami, a nie, aby archeologia była służebnicą, jeśli tak wolisz, studiów biblijnych. Twierdzono, że jest bardziej inkluzywny, a to w wielu przypadkach oznaczało położenie dużego nacisku także na rzeczy z wczesnego brązu. Teraz ważny jest wczesny brąz.

Zobaczymy, zwłaszcza gdy dotrzemy do niektórych rejonów kraju, dlaczego wczesny brąz jest tak ważny, aby mu się przyjrzeć. A potem, jak widać, wkraczamy głęboko w okres islamu i jego konsekwencje oraz szerszy zakres geograficzny. Tak to podsumowuje.

Mniejszy nacisk na to, jak archeologia potwierdza tekst biblijny, większy nacisk na starożytne kultury Bliskiego Wschodu. Wystarczy uświadomić sobie, że mamy dwa różne sposoby myślenia o tym, jak zajmować się archeologią. Mamy czas przynajmniej na szybki, szybki przegląd historycznego minimalizmu.

Za chwilę pomogę to zdefiniować. Powiem, że terminu minimalizm używają no cóż, osoby z zewnątrz, patrzące na określony sposób radzenia sobie z biblijnymi narracjami historycznymi. Ludziom, którzy w ten sposób zajmują się historią, historią biblijną, celowo nie podoba się określenie minimalizm.

Więc po prostu miej to na uwadze. Mamy w tej dziedzinie kilka znaczących nazwisk. Jest wiele innych.

Jest wielu innych, ale prawdopodobnie to ci, którzy wcześniej wyrobili sobie markę, szczególnie Thomas Thompson. Do czego to się sprowadza i będzie to ważne, ponieważ będzie w dużym stopniu powiązane z tym, co robią archeolodzy. Spór i to jest spór.

Jaka jest natura biblijnych narracji o historii Izraela? Jaka jest natura narracji biblijnych, które rzekomo mówią o historii Izraela? Czy jest to dokładny obraz powstania narodu izraelskiego od podboju i osadnictwa przez okres monarchii? Ci z nas, którzy czytają Biblię i nauczają historii Izraela lub studiują historię Izraela, powiedzieliby, że tak, to prawda, ale jest cała szkoła, która mówi nie. Drugie pytanie brzmi, czy jest to idealna konstrukcja teologiczna z programem napisanym w okresie perskim, czyli po wygnaniu? Więc to jest spór. Jeśli to drugie, zdaniem tych uczonych i innych, którzy dołączają do ich szeregów, a jest ich spora liczba, to Thomas Thompson, nawiasem mówiąc, był główną postacią począwszy od lat 70. XX wieku ze swoimi sugestiami.

Jeśli rzeczywiście jest to drugie, jest bezużyteczne jako źródło historyczne, szczególnie w kontekście zjednoczonej monarchii, zwłaszcza w kontekście zjednoczonej monarchii. Dotyczy to w szczególności Davida Solomona. To jest część naszego problemu.

Oto powiązana z tym chronologia wysoka i niska, ponieważ jeśli nasi minimaliści powiedzieli, że nie można rozwinąć tematu X wieku lub, przepraszam, nie możemy uzyskać informacji na temat tekstu biblijnego w odniesieniu do X wieku, to Dawid i Salomon. To zjednoczona monarchia. Zatem to, co zrobimy z datowaniem niektórych z tych znalezisk, ma związek z tym, czy przypiszemy na przykład tę bramę w Chasor.

Miałem tam salomoński znak zapytania. To, co z tym zrobimy, zadecyduje o tym, czy przypiszemy tym narracjom historyczność. Oto nasze liczby według wysokiej chronologii.

Byłyby one nasze, tak, tekst biblijny ma autentyczność historyczną. Oto Izrael Finkelstein, który będzie facetem o niskiej chronologii. Datował wszystkie te budowle, główne budowle, przykłady, bramy w Gezer, Megiddo, Chasor, sto lat później i twierdził, że Salomon nie był za nie odpowiedzialny.

O nie, to była jedyna dynastia, która to zrobiła. Zróbmy najpierw, a ja potrafię dość szybko zrobić te minimalistyczne pozycje. Mówiłem to już, żadnych monumentalnych budowli architektonicznych z X wieku.

Konkluzja. Głównym tematem jest Jerozolima, ale są też inne. Żadnych dowodów na scentralizowaną monarchię, żadnej spójnej historii.

Forma literacka kreuje obraz przeszłości. To jest Piotr Lemke. Drugie twierdzenie, zatem wszystkie znaczące budowle nie są Dawidem ani szczególnie Salomonem.

Pochodzą ze stulecia później, z IX wieku, szczególnie z dynastii Omri. Jerozolima stała się głównym miastem dopiero po zniszczeniu Lakisz w 701 r., a potem – już to podkreślałem – Dawid i Salomon to mity. Książka Thomasa Thompsona nosi tytuł *The Mythic Past*, więc mniej więcej wiadomo, dokąd to zmierza.

Cóż, na nieszczęście w przypadku tego konkretnego stanowiska, człowiek, którego zdjęcie widzieliście kilka slajdów temu, Avraham Biran, który prowadził wykopaliska w Tel Dan, robił to dłużej niż jakikolwiek inny archeolog w historii Izraela. W ramach całego procesu wykopalisk Avraham Biran znalazł napis Tel Dan. 1993, znaleziona większa część, 94, także inna część, i tutaj widzicie w tej elipsie kluczowy gwóźdź do trumny w kontekście jednego z głównych argumentów minimalistów, ponieważ powiedzieli: „Zgadnijcie co?”. Dawid i Salomon są mityczni.

Zgadnij co? Napis w Tel Dan głosi: Dom Dawida, Beit Dawid. Proszę więc, największy fragment, rok 1993, a swoją drogą fakt, że został znaleziony w celach wtórnych, czyli ponownie wykorzystany w murze w rejonie bramy miejskiej, świadczy o tym, że nie jest to fałszerstwo. Znaleźli go zasypanego gruzem, więc nie jest to fałszerstwo, jak twierdzili niektórzy.

Później odnaleziono dwa dodatkowe fragmenty, te mniejsze. Jest po aramejsku i w zasadzie masz to, co mówi król Aramu, Syria, prawdopodobnie Hadza El, i już to czytałem, prawdopodobnie zabiłem Jehorama, syna Achaba, króla Izraela, i Ochazjasza z rodu Dawida i to właśnie odniesienie do Domu Dawida jest w tej kwestii tak istotne. Przejdę przez nie bardzo szybko, bo robi się tu trochę nieprzyjemnie.

Kontekst odnosi się do króla Izraela, to ważne. Dom Dawida, kto by to był, gdyby był to coś innego niż sprzeciw wobec Domu Izraela? Wyraźnie jest napisane Dom Dawida. Niektórzy z naszych minimalistów odczytują to jako coś innego, jak Dom Umiłowanych lub Dom Adoda, czajnik, ale prawdopodobnie tak nie jest, ponieważ król Syrii twierdzi, że zabił tych ludzi, więc prawdopodobnie tak jest najprawdopodobniej nie zabijając Domu Ukochanego, ani Domu Kotła.

Co ciekawe, w szerszej kulturze, którą tam mamy, wspomina się o Domu wielu ludzi, więc jest całkowicie zrozumiałe, że inskrypcja pochodząca z Syrii będzie używać tego

samego formatu w odniesieniu do tego konkretnego małego królestwa, Domu Dawida. No cóż, w każdym razie to tyle, jeśli chodzi o kwestie interpretacyjne. Zrobię jeszcze dwie rzeczy i na tym poprzestaniemy na dzisiaj.

Ci minimaliści też muszą sobie poradzić z faktem, że wiecie co? Jerozolima jawi się jako dość znaczące miasto w tekstach amarneńskich, do których odwoływaliśmy się, gdy robiliśmy wcześniejsze tło tekstowe do geografii historycznej. Muszą także zmagać się z budową monumentalnej i bardzo znaczącej Jerozolimy. Zdjęcia już wkrótce.

Podobnie muszą się zmagać ze stelą Merenptaha, która jest datowana na długo przed dynastiami, czyli Wielką Brytanią, ale wspomina o Izraelu jako o bycie na tej ziemi, ponieważ, jak widzicie, po prostu wracamy do naszej chronologii, jeśli Dawid i Salomon są mitami, to wszystko wcześniej jest także mitem w umysłach minimalistów, a jednak tutaj mamy egipski stojący kamień od gościa o imieniu Merneptah, faraona, który mówi: „Och, robiłem to w Kanaanie, Aszkelonie i Gezerze, i wiesz, że właściwie też jestem w starym Izraelu. Oto ta monumentalna budowla, a ty patrzysz na nią i mówisz: „Naprawdę?” Cóż, teraz trudno to zobaczyć, ponieważ masz nad tym zbudowaną platformę. Jest tam metal, a ty tu stoisz i jest robotnik, ale tutaj jest Eli Mazar.

Ona jest, właśnie tam. Jest naszym głównym archeologiem, który nad tym pracuje, zanim zbudowano na nim tę superkonstrukcję, i rzeczywiście postrzegasz ślad tej rzeczy jako dość znaczący. Ponownie, tutaj jest cały ślad bardzo znaczącej budowli w mieście Dawida, gdzie Dawid, jak dowiadujemy się, zbudował swój pałac.

Ma sens. Później zajmiemy się Jerozolimą. Poza tym te znaleziska nie powinny się tu znajdować, ponieważ odnoszą się do tych dwóch odcisków pieczęci, o których wspomniałem wcześniej.

Przeniosłem je do tej części naszej prezentacji, ale znajdują się tutaj. Oto nasze Wzgórze Świątynne. Jeszcze jeden.

Kiedy powiedzieliśmy, że minimaliści muszą zmierzyć się ze znaleziskami w Jerozolimie, muszą także zmierzyć się z bardzo interesującym małym miejscem tutaj. Jerozolima znajduje się w tym obszarze i to właśnie tutaj zostało odkryte. Ma masywną ścianę.

Posiada dwie bramy. Wrócimy do tej witryny później, gdy będziemy rozmawiać o samym regionie, ale zawiera ona pewne elementy, które bardzo wskazują na duże miejsce, prawdopodobnie reprezentatywne dla znaczącego scentralizowanego rządu. Datują go i sięga około 1000 roku p.n.e.

Więc znowu, w zależności od tego, jak to wszystko zadziała, wygląda na to, że mamy coś innego niż to, co mówią nasi minimaliści i ludzie od niskiej chronologii. Mamy Dawida i Salomona, którzy mieszkają w Jerozolimie i wydają się kontrolować dość znaczący obszar. Teraz patrzysz na to i widzisz pewną topografię, która jest ważna.

Dojdziemy do tego w następnym wykładzie. Na razie zatrzymamy się na archeologii i zajmiemy się szerzej geografią Bliskiego Wschodu, a następnie omówimy, w jaki sposób geologia i topografia wpływają na geografię. Na razie wystarczy.

To jest dr Elaine Phillips i jej nauczanie na temat wprowadzenia do studiów biblijnych. To jest sesja 2, Skupienie się na archeologii.